

Ryfylkemuseet

Prioritering i bygningssamlinga

Kulturrådets referanse 15/4543-3 og -7

Sluttrapport

OPPSUMMERING

Ryfylkemuseet har i perioden september 2015 – november 2016 gjennomført prosjektet «Prioritering i bygningssamlinga. Prosjektet har omfatta tilstandsregistrering og vurdering av kulturhistorisk verdi og relevans for alle bygningar som blir forvalta av museet, prioritering, utarbeiding av hovudrapport, utarbeiding av forvaltingsplanar for noen utvalde anlegg, og implementering av planane i organisasjonen og i arbeidet med handlingsplan og årsplan. Resultatet av prosjektet er eit styrka medvit om bygningssamlinga i organisasjonen, og eit betre grunnlag for prioritering av oppgåvene i planlegginga og budsjetteringa ved institusjonen.

BAKGRUNN

Ryfylkemuseet forvaltar 85 bygningar på 18 ulike stader i Ryfylke. Store avstandar i ein tungreist region gjer forvaltninga av bygningane krevjande. Bakgrunnen for prosjektet var behov for betre oversyn over tilstanden, styrking av dokumentasjonen, betre samordning mellom forvaltning og behov knytt til bruk av bygningane, og eit betre grunnlag for prioritering av oppgåver. Museet hadde allereie starta på dette arbeidet da det blei invitert til å delta i Kulturrådets arbeid med utvikling av ein metode for prioritering i bygningssamlingar. Det var såleis stor interesse for å ta metoden i bruk da han blei presentert.

GJENNOMFØRING

Prosjektet starta med eit feltarbeid som omfatta tilstandsregistrering av alle bygningar. Til hjelp i arbeidet blei det brukt eit skjema som var utarbeidd med grunnlag i ei tilstandsvurdering av antikvariske bygningar i Hedmark fylkesmuseum (Anno museum). Registreringane, saman med avviksmeldingar, blei lagt inn i pilotversjonen av Primus FDV som var under utvikling hausten og vinteren 2015/2016.

Bygnings-, teiknings- og saksarkivet ved museet blei gjennomgått. Bygnings- og teikningsarkivet blei ordna, arkivnøkkelen for det bygningshistoriske arkivet blei revidert, og det blei utarbeidd arkivkatalogar for bygningsarkivet og teikningsarkivet.

Summen av registrerings- og arkivmateriale danna grunnlaget for gjennomføring av vurderingar og prioritering i samsvar med den metoden som blei tilrådd i Kulturrådets rettleiing «Prioritering i bygningssamlingar». I dette arbeidet blei også aktuell litteratur om museets bygningar gjennomgått.

Arbeidet blei undervegs presentert for og drøfta med personale ved museet i tenlege forum.

Resultata av prosjektet blei samla i ein hovudrapport som var ferdig i mai 2016. Etter dette blei det i leiarmøte ved museet gjort vedtak om å få utarbeidd meir djuptpløyande forvaltingsplanar for noen utvalde anlegg. Slike planar er utarbeidd for museumsanlegga Kolbeinstveit, Li, Viga, Hustveit og Industrierbeidarmuseet i Sauda.

Dei samla resultata av prosjektet, og tilrådingane som følgde av det, blei presentert for, og gikk inn i arbeidet med revidering av handlingsprogram og utarbeiding av årsplan på personalseminaret hausten 2016.

RESULTAT

Ryfylkemuseet rår over unike samlingar av kulturhistorisk verdfulle bygningar. Samlingane er stader for gode opplevingar, for tileigning av kunnskap om byggetradisjonar, og kunnskap om korleis folk har levd i Ryfylke.

Ein stor del av bygningane, 44%, er vurderte i dei høgaste klassane for relevans og kulturhistorisk verdi. I den andre enden av skalaen er det noen få bygningar som blir tilrådd vurdert for avhending

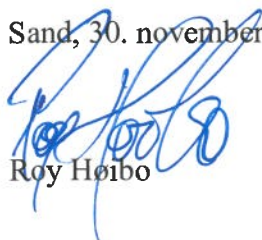
Ved tilstandsvurderinga av bygningane blei det registrert i alt 133 avvik. Dette omfattar alt frå enkle vedlikehaldsoppgåver til omfattande restaurerings- og rekonstruksjonsoppgåver. Snaut halvparten av bygningane, 47,5%, blei plasserte i tiltaksklasse 2 eller 3, som omfattar moderate eller store inngrep. Etter ei grov og skjematisk vurdering blei ressursbehovet stipulert til 9,3 årsverk, som altså var eit omtrentleg overslag over etterslepet på vedlikehald ved museet.

Analysen kan gi grunnlag for ei betre prioritering av vedlikehaldsoppgåvene, men også til ei vurdering av eit differensiert forvaltingsregime der noen bygningar må forvaltast med tanke på å vera referanseobjekt for tradisjonshandverk og byggemåte, medan andre kan forvaltast på ein meir kostnadseffektiv måte.

Den bygningstekniske forvaltinga av bygningsamlinga må samordnast med den øvrige samlingsforvaltinga, og formidlinga ved anlegga. Rapporten omfattar derfor også ei evaluering av drifta, og ei vurdering av utviklingspotensialet for dei enkelte anlegga. Det må skje ei samordna implementering av planen gjennom handlingsprogramma og årsplanane for museet. I dette arbeidet må ein også ta omsyn til andre føringar og strategiar for prioritering av oppgåvene ved museet.

I noen tilfelle blei det avdekka behov for reviderte forvaltingsplanar for enkelte anlegg, med påfølgjande drøfting med eigarar og andre samarbeidspartnarar om den framtidige forvaltinga og drifta. Desse planane vil venteleg også vera eit godt verktøy for samordning av forvaltinga på tvers av fagavdelingane ved museet.

Sand, 30. november 2016

Roy Høibo